

Magyar muzsikuskok a leprikónok földjén

Az Írország dél-keleti részén található kisváros, New Ross évről évre zongorafesztivált rendez, amelyre szép számmal érkeznek látogatók az ország fővárosából és a világ más pontjairól is. A Gramofon beszámolójának írója a háromnapos zongoraünnep meghívott vendég-előadójaként lehetett jelen.

• Tóth Endre / New Ross

A leprikónok azok a kis szakállas, zöld ruhás ír koboldok, akiknek hatalmas arannyal teli üstjük van, ha pedig egy ember elkapja őket, a szabadságuk érdekében szívesen teljesítik a fogva tartó három kívánságát. Elképzelhető, hogy ilyesmi történt egyszer a Wexford és Kilkenny megye határán található New Rossban, vagyis valamelyik helybéli azt kívánhatta az általa elfogott lepriköntől, hogy évente világhíró zongoraművészeket hallhasson a városban. A Barrow folyó partján fekvő, tízezer lelket is alig számláló New Ross lakói tizenkét éve élvezhetik minden szeptemberben a Finghin Collins ír zongoraművész által megálmodott és vezetett zongorafesztivált, amely idén különleges módon témát is kapott: a magyar zongorázás hagyományait vette górcső alá, amelynek érdekében a szervezők magyar muzsikuskokat hívtak meg, akiknek néhány magyar vagy magyar ihletésű darabot is műsorra kellett tűzniük.

A művészeti vezető, Finghin Collins idén az Amszterdamban élő zongoraművészt, Würtz Klárát – aki 1988-ban a Dublini Nemzetközi Zongoraverseny díjazottjai között volt, így a fesztivál vendégei közül is többen emlékeztek még egykori sikeres szereplésére –, valamint a montreáli zongoraversenyen főlénys győzelmet arató Fejérvári Zoltánt hívta meg, továbbá (hogy kamarazenevel is színesítse a repertoárt) Baráti Kristóf és Várdai István, valamint a Londonban élő amerikai brácsás, Jennifer Stumm társult napról napra valamelyik pianistához egy-egy zongorás kvartett erejéig.

A fesztivál magyar ízét természetesen a program mélyítette el, hiszen a három nap során elhangzott Liszt h-moll szonátája (Fejérvári), Bartók Szvitje, Szonátája (Würtz), Tizenöt magyar parasztdal című ciklusa (Collins), Kodály Marosszéki táncok című darabja (Würtz), valamint Kurtág-négykezesek is (Würtz és Collins), ugyanakkor mivel a művészeti vezető nem akart túlzásokba esni, ezért természetesen helye volt a fesztiválon többek közt Beethovennek, Schumannnak és Rahmanyinovnak is.

Sokat gondolkodtam azon, hogy mitől lesz igazán jó, illetve hangulatos egy klasszikus zenei fesztivál. Fontos-e, hogy legyen tematika, a fellépőkön múlik-e minden vagy az számít, hogy milyen kísérőprogramokat kap a látogató? Vagy éppenséggel pont a kevesebb több? Esetleg a festői környezet lenne a legfontosabb? Azt hiszem, nincs egyetlen recept, a megfelelő hangulatot pedig az előadók és a közönség között létrejövő kölcsönhatás tudja igazán garantálni. A New Ross Piano Festival azért is szerencsés kezdeményezés, mivel úgy-

Finghin Collins ír zongoraművész, a fesztivál művészeti vezetője

nevezett „boutique festivalként” – a butikhotelek mintájára – a kis méretet, a családiasságot hangsúlyozza. Egy hosszú hétvégét ölel fel, a koncertek helyszíne a meglepően kiváló akusztikájú Mária-templom (St Mary's Church), a fesztiválon dolgozó jegyszedők, kávé, teát és süteményt kínáló hostok és hostessék pedig mind-mind önkéntesek. A fesztivál gerincét az esti koncertek adják, amelyeken történetesen a meghívott főszereplőknek – vagyis idén Würtz Klárának és Fejérvári Zoltánnak – egyszer sem kellett teljes hangversenyt adniuk, hanem mindegyik esti koncert sokszínűségével gyönyörködtette a hallgatóságot.

Meghívott vendégként, illetve tudósítóként két évvel ezelőtt már ellátogathattam a fesztiválra – akkor is a Gramofon hasábjain, s akkor is Lindner András wexfordi operaélményeivel együtt számoltam be róla. Most láthatóvá vált a változás, amelyet az időkeretek kibővítése és további programok beiktatása eredményezett, ugyanis a sokáig péntek este kezdődő hivatalos nyitókoncert előtt idén már szerdán két jazzkoncertet is hallhatott New Ross közönsége: az Írországon kívül számos nemzetközi jazzfesztiválon fel-felbukkanó Phil Ware (zongora) és Damian Evans (bőgő) déli koncertjét, valamint a Chet Bakerrel és Chris Potterrel is

Forrás: Brilliant Classics

Würtz Klára

együtt muzsikáló, nagyjából nyolcvan albummal büszkélkedhető jazz-zongorista, Enrico Pieranunzi esti fellépését, pódiumbeszélgetéssel egybekötve. Csütörtökön a környékbeli zeneiskolások, vagyis a legfiatalabb zongoristák mutathatták meg tudásukat, péntek délben pedig a 2015-ös Dublini Nemzetközi Zongoraverseny egyik különdíjasa, a feltörekvő fiatal tehetség, Seán Morgan-Rooney adott hangversenyt **Mostly Hungarian...Kodály and more** címmel, amely előtt a helyi iskolásoknak kellett Kodályról beszélnem, rávilágítva a komponista sokoldalúságára, népzene-kutatói és zenepedagógiai munkásságára. A fiatal zongoristának magáról kellett pár szót mondania a jelen lévő tizenéveseknek, akiknek a tanára egy rövid énekórát is tartott a jelen lévő osztálynak, amelyen ismert ír dalokat énekeltek szöveggel, majd szolmizálva. Seán Morgan-Rooney műsorát – amelyet a jelen beszámoló írója műsorvezetésével

Forrás: BFZ

Fejérvári Zoltán

egészített ki – Ligeti, Dohnányi, Chopin és Kodály művei alkották, és olyan különlegességek hangzottak el, amelyeket magyar előadók is csak ritkán tűznek programjukra. Így például Dohnányi op. 13-as Winterreigen sorozatának Postludiuma vagy Földes Andor átíratában Kodály Bécsi harangjátéka a Hány Jánosból, illetve néhány feketebillentyűs kánon. Főleg ezt az előadással egybekötött koncertet, de – Kodály halálának ötvenedik évfordulója kapcsán – alapjában véve az egész fesztivált is támogatta a dublini magyar nagykövetség. Meg kell említenem, hogy a közönség soraiban az Angliában élő ausztrál Bartók-kutató, Malcolm Gillies is helyet foglalt, aki a Muzsika folyóirat számára írt beszámolót a fesztiválról.

A délideji koncertek is új szintet hoztak a fesztiválnak, hiszen szombaton a dél-afrikai születésű fortepianista, Kristian Bezuidenhout játszott egy Paul McNulty-féle 1805-ös Walter kópihangszeren Beethoven, Haydn és Mozart műveit. Az intim hangulatú fortepianojáték mellett a közönségnek mesélt is hangszeréről. A sokoldalú muzsikus, David Greilsammer *Labyrinth* című késő esti programja izgalmasnak ígérkezett – benne C.P.E. Bach, Mozart, Janáček és Ofer Pélz tételeinek szembeállításával –, de a művésznek betegség miatt le kellett mondania a koncertet, így helyette a művészeti vezető, Finghin Collins ugrott be és játszott el néhány Chopin-noktürnöt nemrég megjelent lemezéről. Ez az est talán a fesztivál legmeghittebb pillanatai közé tartozott. Nagy öröm volt számomra, hogy a déli koncertek előtt Finghin Collinsszal beszélgetve a magyar zongorázás hagyományait eleveníthettük fel, beszélve egyrészt azokról a komponistákról, akik fontos zongoramuzsikával gazdagították a zenetörténetet, másrészt olyan pianistákról, mint Fischer Annie, Anda Géza vagy Cziffra György, egy-egy rövid zenei bejátszással megidézve játékukat.

Nagyon szimpatikus része volt a fesztiválnak a fiatalok bemutatása, hiszen a már említett, zeneiskolásokat felvonultató koncert, továbbá Seán Morgan-Rooney fellépése mellett Würtz Klára mesterkurzusa, valamint a huszonegy éves Elizaveta Ukrainskaia koncertje is hozzájárult az új generáció bemutatásához. Utóbbi a 2016-os brémai Európai Zongoraverseny győzteseként kapott meghívást a zsűriben helyet foglaló Finghin Collinstól. Az ő műsora Rameau és Prokofjev mellett a magyar tematikának is adózott, hiszen előadásában Schubert Magyar dallama és Liszt XII. magyar rapszódija is megszólalt.

Beszámolómm nem szándékozik a kritika műfajával keveredni, azonban mindenképp meg kell említenem, hogy a koncertprogramok összeállítása, az előadások színvonala igen csak megüti akármelyik általam eddig megismert klasszikus zenei fesztivál színvonalát. A barátságos helyiek vendégszeretete pedig hozzájárulhat ahhoz, hogy a New Ross-i Zongorafesztivál mielőbb felkerüljön a fesztiválozni vágyó magyar zenekedvelők kulturális térképére is. ■